

Asia: VN/35716/2025

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi puolustuskeksintöjen salassapidon turvaamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Työ ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Patentti- ja rekisterihallitukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi puolustuskeksintöjen salassapidon turvaamisesta

Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

PRH on osallistunut virkatyönä tehtävään hallituksen esityksen valmisteluun ja kannattaa ehdotusta säätää uusi laki puolustuskeksintöjen salassapidon turvaamisesta, jolla korvattaisiin voimassa oleva maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annettu laki.

Ehdotettu laki mahdollistaisi sen, että suomalaiset patentinhakijat voisivat omistaa salassapitopäätöksen kohteena olevia puolustuskeksintöjä sen sijaan, että keksintö pakkolunastettaisiin. Lisäksi uudistus mahdollistaisi sen, että patentinhakija voisi hakea keksinnölle patenttia puolustukseen liittyvien, patentoitaviksi haettujen keksintöjen salassapidon vastavuoroiseksi turvaamiseksi tehdyn Naton sopimuksen nojalla myös muissa Nato-jäsenvaltioissa.

PRH kiinnittää huomiota siihen, että lakiehdotuksen 1 §:n mukaan keksintö voidaan määrätä salassa pidettäväksi sen jälkeen, kun keksintöön on haettu patenttia. Edelleen 3 §:ssä on säädetty veloitteesta tehdä ensimmäinen patenttihakemus kansallisena patenttihakemuksena PRH:lle.

PRH toteaa, että lakiehdotuksessa ei ole otettu kantaa siihen mahdollisuuteen, että keksintöön haetaan suojaa hyödyllisyysmallihakemuksella. Lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on 3 §:n osalta s. 16 todettu vain, että ”Patentinhakujärjestelmillä tarkoitetaan myös hyödyllisyysmallijärjestelmiä”. Kyseinen kohta näyttäisi kuitenkin viittaavaan keksintöä koskevan jatkohakemuksen tekemiseen, jota on rajoitettu siten, että jatkohakemus ulkomaille tai alueellisiin patentinhakujärjestelmiin voitaisiin tehdä aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun ensimmäinen patenttihakemus tehtiin PRH:lle. PRH toteaa, että puolustuskeksinnölle ei tulisi voida hakea suojaa kansallisella hyödyllisyysmallihakemuksella, ja tämä tulisi selventää ehdotetussa laissa.

Mikäli puolustuskeksinnölle voidaan hakea suojaa kansallisella hyödyllisyysmallihakemuksella, lakiehdotuksen sisältöä tulisi täydentää tätä koskevin osin.

Hyödyllisyysmallilain 8 §:n 1 momentin mukaan vireillä oleva patenttihakemus voidaan muuntaa hyödyllisyysmallihakemukseksi. PRH toteaa, että ehdotetussa laissa tai sen perusteluissa tulisi asettaa rajoitus hakijan mahdollisuudelle muuntaa kansallinen patenttihakemus kansalliseksi hyödyllisyysmallihakemukseksi niin, ettei muuntamispyyntöä käsitellä, ennen kuin kolme kuukautta on kulunut patenttihakemuksen tekemispäivästä. Hallituksen esityksessä tulisi myös selventää, ettei salassa pidettäväksi määrättyä patenttihakemusta voida muuntaa kansalliseksi hyödyllisyysmallihakemukseksi hyödyllisyysmallilain 8 §:n mukaisesti.

Ehdotetun lain 1 §:n mukaan keksintö voidaan määrätä salassa pidettäväksi sen jälkeen, kun keksintöön on haettu patenttia. Lisäksi lain 6 §:n 3 momentissa on todettu, että keksintöön ja sitä koskeviin asiakirjoihin ei sovelleta patenttilain 48 §:ää asiakirjojen julkiseksi tulemisesta ennen kuin Pääesikunta on kumonnut keksintöä koskevan salassapitopäätöksen.

Ehdotettu lainkohta käsittelee tilannetta, jossa keksintö on jo määrätty salassa pidettäväksi. Patentinhakija voi kuitenkin patenttilain 48 §:n 3 momentin nojalla pyytää, että patenttihakemusta koskevat asiakirjat tulevat julkisiksi aikaisemminkin kuin ko. pykälän 1 ja 2 momentissa on säädetty (patentin myöntämispäivä tai 18 kk hakemuksen tekemis- tai etuoikeuspäivästä). Hakija voi näin ollen pyytää patenttilain perusteella hakemuksen julkiseksi tuloa heti hakemuksen tekemispäivästä lukien. Puolustuskeksintöjen salassapidon turvaamista koskevan lain tulisi selventää, että hakemusta koskevat asiakirjat eivät voi hakijan pyynnöstä tulla julkisiksi, ennen kuin kolme kuukautta on kulunut hakemuksen tekemispäivästä, jos Pääesikunta ei ennen sitä tee päätöstä keksinnön salassapidosta.

Kuten hallituksen esitysluonnoksessa on todettu, maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain uudistaminen liittyy läheisesti patenttilain kokonaisuudistukseen. PRH katsoo, että nyt ehdotetun uuden lain samanaikainen voimaantulo patenttilain kokonaisuudistuksen kanssa auttaisi merkittävästi lakimuutosten toimeenpanoa PRH:ssa.

Laine Noora  
Patentti- ja rekisterihallitus